

Management review CO₂-reductiesysteem

Rapportage Aug 2017

(Basisjaar = 2010 Referentiejaar =2015)

Opgesteld door: I. Bangma 	Akkoord: O. Van der Ende
--	--

1. Inleiding

Op 8 augustus is er een management review gehouden waarin naar het functioneren van de CO₂-prestatieladder, de energieprestaties en de voortgang van de CO₂-reductiedoelstellingen is gekeken. De input voor deze management review bestond uit:

- De geactualiseerde emissie inventarisatie, juli 2017
- De CO₂-reductie doelstellingen, jan 2017
- De CO₂-reductie maatregelen 2015-2019, jan 2017
- Interne audit, juli 2017
- Ketenganalyses, januari 2017
- Management review feb 2017
- Keteninitiatieven
- Trendanalyse op totale CO₂ emissie, juli 2017
- Overige ontwikkelingen op gebied van CO₂-reductie

2. Energie prestaties

Voor deze management review zijn de energie prestaties van het afgelopen half jaar afgezet tegen de prestaties van de zelfde periode in het referentiejaar 2015 en in het voorgaande jaar 2016. Op basis van deze vergelijking wordt gekeken hoe de voortgang is van het CO₂-reductiebeleid. Tevens wordt gekeken of er trends zijn te zien in de significante energiestromen.

Om een goed beeld te krijgen is de uitstoot gerelateerd aan het gemiddeld aantal FTE's in die periode.

Activiteit	1e helft 2015		1e helft 2016		1e helft 2017	
	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E
Brandstofverbruik leaseauto's, busjes etc.	155,63	1,23	161,11	1,24	168,05	1,31
Brandstofverbruik materieel	1562,41	12,30	684,69	5,27	1298,18	10,14
Gasverbruik vestigingen	11,36	0,09	8,61	0,07	8,57	0,07
Totaal scope 1	1729,40	13,62	854,41	6,57	1474,80	11,52
Elektriciteitsverbruik vestigingen	0,93	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Elektriciteitsverbruik op bouwlocaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Brandstofverbruik zakelijke kilometers met privé auto	178,88	1,41	123,06	0,95	137,94	1,08
Vliegverkeer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal scope 2	179,81	1,42	123,06	0,95	137,94	1,08
Totaal Scope 1 & 2	1909,21	15,03	977,47	7,52	1612,75	12,60

3. Trends in de energie prestaties

In de 1e helft van het jaar 2017 is ten opzichte van de 1e helft van het jaar 2016 per FTE 5,1 ton CO₂ meer uitgestoten. De verdeling naar scope ziet er dan als volgt uit:

- Scope 1 : + 620 ton t.o.v. 2016
- Scope 2 : + 15 ton t.o.v. 2016
-

In de 1^e helft van het jaar 2017 is ten opzichte van de 1^e helft van het referentie jaar 2015 per FTE 2,4 ton CO₂ minder uitgestoten. De verdeling naar scope ziet er als volgt uit:

- Scope 1 : - 255 ton t.o.v. 2015
- Scope 2 : - 42 ton t.o.v. 2015

De totale uitstoot over de 1e helft van het jaar 2017 is uitgekomen op 1613 ton. Dat is ten opzichte van het referentiejaar 2015 een afname met 296 ton. Omgerekend is de uitstoot over de 1e helft van het jaar 2017 per FTE met 2,4 ton afgenomen.

Opvallend zijn de blijvend grote schommelingen in de uitstoot in 2015, 2016 en 2017. De uitschieter in de 1^e helft van 2015 heeft als oorzaak dat in de wintermaanden met een grote ploeg is doorgevoerd op een groot project in Limburg, waarbij ook extra conditioneren van de te conserveren brug met drogers noodzakelijk was. Ook de grotere reisafstanden naar de projectlocatie hebben meegeleefd.

De grote uitstoot in de 1^e helft van het jaar 2017 wordt (als vervolg op de uitschieter in eind 2016) volledig veroorzaakt door het uitlopen van het project Wilhelminabrug. Een weken lange uitzonderlijk hoge waterstand onder de brug in de zomerperiode en het falen van het nieuw aangebrachte verfsysteem door een productfout in de geleverde verf hebben samen voor een enorme vertraging gezorgd. Ook hier was, geheel onvoorzien, intensieve conditioneren van de te conserveren brug met drogers noodzakelijk om het werk als nog op te kunnen leveren.

In de tabel valt dan ook te zien dat deze uitschieters in scope 1 veroorzaakt worden door het brandstofverbruik materieel. Het brandstofverbruik materieel is direct afhankelijk van:

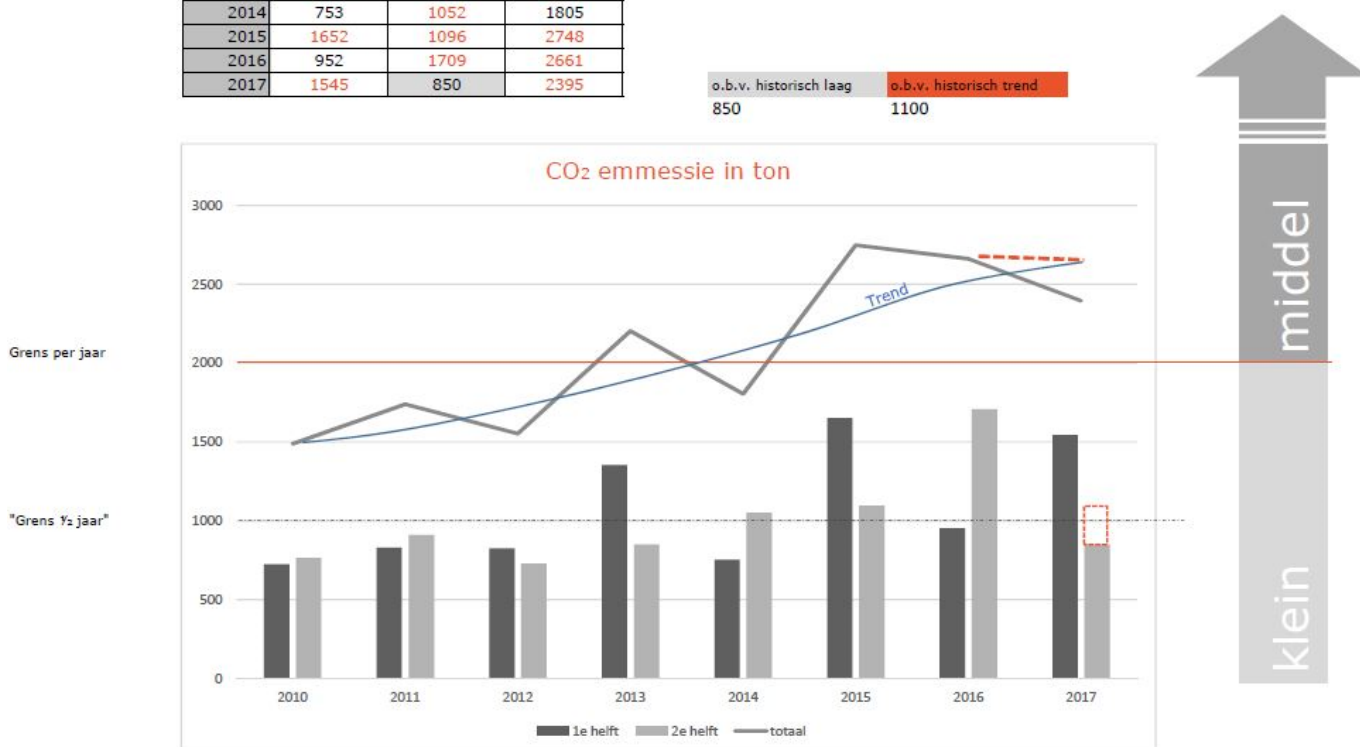
- Hoeveelheid werk
- Soort werk
- Uitvoeringsperiode

Als bedrijf streven we naar een groei, waardoor ook de hoeveelheid werk toe zal nemen. Door de uitstoot terug te rekenen naar FTE's wordt dit enigszins genormaliseerd. Op het soort werk is door ons slechts beperkt invloed uit te oefenen, daarbij spelen wensen van klanten en ook de omstandigheden (bijvoorbeeld werken in de winter) een grote rol. De CO₂-uitstoot die verband houdt met het type werkzaamheden is niet te normaliseren door deze om te rekenen naar FTE's, daarom is het ook lastig om conclusies te verbinden aan een stijging of daling van de uitstoot als gevolg van het brandstofgebruik materieel.

Ondanks het feit dat de afwijkingen (pieken) in het brandstofverbruik voornamelijk gerelateerd zijn aan incidenten buiten onze invloedssfeer komt het de laatste jaren steeds vaker voor. Om die reden is op verzoek van het management de trend vanaf het begin nader geanalyseerd.

ton CO2	1e helft	2e helft	totaal
2010	724	764	1488
2011	830	910	1740
2012	824	729	1553
2013	1353	850	2203
2014	753	1052	1805
2015	1652	1096	2748
2016	952	1709	2661
2017	1545	850	2395

o.b.v. historisch laag 850 o.b.v. historisch trend 1100

Op basis van de trendanalyse is duidelijk geworden dat de Van der Ende Steel Protectors Group BV zich niet langer als categorie 'kleinbedrijf' kan beschouwen.

Hoewel de piek in 2015 duidelijk aan een afwijkende situatie toe te schrijven was en het er in 2016 tot in de laatste maanden er op leek dat de uitstoot onder de 2000ton zou blijven, is er in december t/m februari (onvoorzien) toch weer een nieuwe piek ontstaan. Daardoor is de 2^e helft van 2016 en de 1^e helft van 2017 toch weer hoger uitgevallen. Zelfs als de 2^e helft van 2017 uiteindelijk historisch laag uitkomt (wat niet onwaarschijnlijk is omdat er 'nog' geen grote infra-projecten met stralen in de projecten-portefeuille zitten) dan nog zal de totale uitstoot over heel 2017 boven de 2000ton uitkomen.

Conclusie: de Van der Ende Steel Protectors Group BV valt binnen de categorie middelgroot bedrijf.

4. Voortgang maatregelen

Om de CO₂-reductiedoelstelling te behalen zijn er maatregelen bepaald. Een half jaar geleden zijn de doelstellingen en maatregelen opnieuw vastgesteld voor een periode tot 2019. In deze review wordt de voortgang van deze maatregelen beoordeeld o.b.v. de status en de effectiviteit van de maatregelen.

Waar voorheen het basisjaar 2010 als referentie is genomen, is voor de beschreven reductie-doelstellingen behorende bij de onderstaande maatregelen het jaar 2015 als referentiejaar vastgesteld.

Handhavende maatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verlagen verbruik machines door aanschaf nieuwe machines	Bij vervangen materieel letten op laag brandstofverbruik	0 tot 1,5% van het brandstofverbruik t.o.v. 2015	continueren
Effectiviteit	In 2016 zijn er 2 machines vervangen. Deze modernere machines zijn gem. 7% zuiniger. In 2017 zijn er nog geen machine aan vervanging toe.			
Besluit	Handhaven maatregel. Budget reserveren in jaarbegroting voor 2018			

Reductiemaatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verminderen brandstofverbruik aggregaten	Onderzoeken of inplannen op capaciteitsbehoefte van aggregaten in deelfasen van een project CO ₂ -reductie en kosten effectief is.	Nader te onderzoeken	continueren
Effectiviteit	Vanaf 2016 acteert de TD als interne verhuurder (vanuit Equipment services BV) om meer grip te krijgen op goed beheer (onderhoud) een efficiëntere inzet van materieel op de projecten. Er is geïnvesteerd in enkele kleinere aggregaten. De uitvoering is aan het systeem gewend en geeft de verwachte beschikbaarheid nu wekelijks door. Daarmee heeft de TD een beter actueel overzicht om op te sturen. Het komt nu bijna niet meer voor dat een groot aggregaat op locatie wordt ingezet 'omdat die er nu eenmaal staat'. De capaciteit wordt beter ingepland en afgestemd op de behoefte. Om de afstemming op de behoefte nog beter te kunnen bepalen is aanvullend inzicht in werkelijke belasting wenselijk.			
Besluit	Maatregelen continueren.			

Reductiemaatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verminderen brandstofverbruik verwarming	Onderzoeken van mogelijk beperken inzet verwarming door toepassen verfproducten die verwerkt mogen worden bij lage temperatuur.	Nader te onderzoeken	Er zijn enkele 'Winter grade' producten beschikbaar die bij lagere temperaturen verwerkt mogen worden. Opdrachtgevers blijken nog terughoudend in afwijken van bestek / specificaties
Effectiviteit	Beperkt. Toepassen alternatieven afhankelijk van beschikbaarheid van producten die aan de technische specificaties voldoen en afhankelijk van akkoord opdrachtgever			
Besluit	Per project in het ontwerp conserveringssysteem wel standaard meenemen in de inventarisatie van de opties. Waar mogelijk toepassen.			

Reductiemaatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verminderen brandstofverbruik verwarming	Onderzoeken of het mogelijk is beperken van het warmteverlies van afschermings-constructies	Nader te onderzoeken	continueren op Project OSK, tot 2022
Effectiviteit	Er is een alternatieve constructies voor het project OSK ontwikkeld. De effectiviteit is van de isolatie is goed. Veel minder temperatuurwisselingen dan in de buitentemperatuur. Ook dit jaar is er door te veel vocht door binnendringend zeewater in de hulpconstructie droging noodzakelijk gebleven om de schade aan de conservering te beperken. De aangepaste werkmethode heeft wel tot een veel beheerster situatie geleid. Daardoor is de schade veel minder en de inzet machines voor conditionering ook al wel wat minder dan het eerste seizoen.			
Verbeterpunt	In deze winterstop van het project worden nog wat aanpassingen gedaan aan de hulpconstructie om deze te optimaliseren			
Besluit	Deze wijze van afscherming met WB40 platen leent zich gezien de hogere investering alleen voor langer lopende projecten. Voor het project OSK, dat loopt tot eind 2022, continueren. Voor korter lopende projecten dient er naar ander alternatieven gekeken te worden om tegen geringere kosten extra isolatie te realiseren.			

Handhavende maatregel wagenpark				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Omzetting wagenpark naar zuinigere auto's (Elektrisch, hybride of brandstof label A-B)	Continueren leaseregeling. Stimuleren elektrisch rijden met oplaatpunten Barendrecht (4x)	2,5 % van CO2 uitstoot per km in de categorie personenauto t.o.v. 2015	continueren tot 2019
Effectiviteit	Het beleid is effectief, de gemiddelde uitstoot per km blijft jaarlijks dalen. De uitstoot per kilometer is sinds 2015 gedaald met 0,7%. Totale uitstoot is in vergelijking met 2015 wel iets toegenomen t.g.v. de groei van de organisatie. Huidige aanbod in EV auto's is zakelijk gezien nog onvoldoende breder inzetbaar (beperkte actieradius en hoge aanschafprijs). Verwachting is wel dat, met de huidige ontwikkelingen in de autobranche, binnen 1 tot 2 jaar wel haalbaar is.			
Besluit	Huidige regeling continueren. Actieve stimulering elektrisch rijden bij volgende review in jan 2018 nogmaals beoordelen.			

Handhavende maatregel wagenpark				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Zorgen dat er gereden wordt met de juiste bandenspanning	Attenderen zelf controle (toolbox). 2x p./jaar check standaard, bij wissel banden zomer/winter	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2015 (2 tot 4% t.o.v. geen controle)	continueren tot 2019
Effectiviteit	Met juiste bandenspanning rijden is goed voor voorkomen onnodig brandstofverbruik en slijtage banden. Medewerkers geattendeerd d.m.v. nieuwsbrief.			
Besluit	Maatregel continueren			

Handhavende maatregel woon-werkverkeer				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Waar mogelijk aantal gereden kilometers beperken	Bij selectie / inkoop personeel project reisafstand mee laten wegen. Personeel indelen voor carpoolen van en naar project- of trainingslocaties.	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2015 (6 tot 8% t.o.v. geen maatregel)	continueren tot 2019
Effectiviteit	Redelijk effectief. Reisafstand wordt meegenomen bij het inplannen van personeel. Is niet in alle gevallen één op één door te voeren omdat 'de juiste vakman op de juiste plaats' op de projecten soms conflicterend is met minimalisatie van de reisafstand.			
Besluit	Maatregel continueren. Waar mogelijk toepassen.			

Handhavende maatregel woon-werkverkeer				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Op en neer reizen enkele reis > 100 km voorkomen (langer lopende projecten)	Lokaal huren van verblijfruimte(s). Verblijf nabij projectlocatie tijdens de werkweek.	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2015 (8 tot 11% t.o.v. geen maatregel)	continueren tot 2019
Effectiviteit	Goed. Op het project Scharbergbrug in Limburg is er voor personeel lokaal in het plaatsje Elsloo een klein huurhuis betrokken waarin men gedurende de werkweek kon verblijven. Op het project Oosterscheldekering worden in het seizoen huisjes gehuurd in het nabij gelegen vakantiepark in Burgh-Haamstede. Het Brandstofverbruik zakelijke gedeclareerde kilometers met privé auto is dan ook verhoudingsgewijs afgenomen.			
Besluit	Huidige regeling handhaven. Per project de opties inventarisatie. Waar mogelijk toepassen.			

Handhavende maatregel stroomverbruik vestiging				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Stroomverbruik	leveringscontract stroom 100% groene energie (wind)	Continueren leveringscontracten groene stroom "B" type Wind of Waterkracht	0% van de totale CO2-uitstoot t.o.v. 2014	Continueren tot 2019
Effectiviteit	Effectief, totale uitstoot is 0 ton per jaar.			
Besluit	Handhaven			

Reductiemaatregel stroomverbruik vestiging				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Reductie in %	Status
Stroomverbruik	Verminderen energieafname leverancier door eigen duurzame opwekking	Onderzoeken of toepassen zonnepanelen op het dak van vestiging te Barendrecht rendabel is	Nader te onderzoeken	On hold. Heroverwegen jan 2018
Effectiviteit	Geen directe invloed op de carbon footprint van Van der Ende. In het kader van duurzaamheid en financieel rendement op lange termijn wel waardevol.			
Besluit	Gezien een aantal noodzakelijke investeringen / kosten past het ook komend jaar niet in de begroting. In de begroting van 2018 ter overweging meenemen.			

Reductiemaatregel gritverbruik voorbehandelen				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Reductie in %	Status
Keten straalgrit	Verminderen totale uitstoot in de keten straalgrit door i.r.t. opdrachtgevers proactief in te zetten op het (mogen) toepassen van alternatieve technieken	Zo veel mogelijk toepassen van: Machinestrallen UHP-Waterstrallen	12% reductie totale uitstoot in de keten straalgrit	Aanvullende acties noodzakelijk om doel in 2019 te behalen
Effectiviteit	<p>De potentiële reductie van het machinestrallen en UHP-waterstrallen is er zeker maar de omvang van de inzetbaarheid is toch beperkt. Het toepassen van alternatieve voorbehandelingsmethoden is sterk afhankelijk van de technische specificaties in het bestek / contract en afhankelijk van akkoord opdrachtgever.</p> <p>Voor het machinestrallen is er winst geboekt. Bij bijna alle vaste opdrachtgevers is het nu een erkende methode. Wel valt het aantal keren dat het kan worden ingezet nog wat tegen.</p> <p>Na evaluatie van het project Wilhelminabrug (maart 2017) is de conclusie dat UHP haalbaar is voor makkelijk te bereiken oppervlakken. Deze techniek is niet geschikt voor complexere structuren. De toepasbaarheid is daarom beperkter dan verwacht.</p> <p>Onderzoek naar andere alternatieve voorbehandelmethoden ter vervanging van (een deel) van het gritstrallen is noodzakelijk om de doelstelling te behalen.</p>			
Besluit	<p>Vervolgtraject voor de verdere uitrol UHP-waterstrallen is on hold gezet.</p> <p>Er is besloten om eerst de technieken Inductie reinigen en Laser reinigen te gaan verkennen. Voor het opzetten van een eerst test is het Project OSK aangewezen.</p>			

5. Status bevindingen audits

Bevindingen Interne audit juli 2017:

Directe corrigerende acties uit bevindingen:

- o *Aanvullingen op de verplichte onderdelen voor 'Middelgroot bedrijf' t.o.v. 'Klein bedrijf' inventariseren en benodigde acties uitzetten om bij volgende audit door CI deze te implementeren.*
Inventarisatie is uitgevoerd door Ilja. Deze heeft een actielijst opgesteld voor de aanvullende eisen. Richard zal voor de her-certificering aangeven bij DNV-GL dat dit zal moeten plaatsvinden o.b.v. certificatie eisen voor de categorie 'Middelgroot bedrijf'. **Actie is lopend.**
- o *In de Exel rekensheet de formules controleren en waardes voor 1^e helft 2017 opnieuw vaststellen.*
Overzicht is door Ilja gecontroleerd en verwijzingen in de formules gecorrigeerd. Richard heeft de corrigerende maatregelen geverifieerd en akkoord bevonden. **Actie is afgehandeld.**

Aanbevelingen om voortgang op doelstellingen te bevorderen:

- o *Verder onderzoeken van alternatieve technieken/methodes voor voorbehandelen.*
Een door Richard uitgevoerde marktverkenning heeft twee alternatieve technieken opgeleverd die de moeite van het nader onderzoeken waard zijn. Het gaat om Inductie reinigen en om een laser-techniek. Vervolgtraject zal de komende 3 maanden verder uitgewerkt worden om begin 2018 echt in de praktijk te kunnen gaan testen op een projectlocatie. **Actie is lopend.**
- o *Optimalisatie van huidige voorbehandelmethode om uitstoot te beperken.*
Op initiatief van Van der Ende loopt er een ontwikkelingstraject voor een straalpistool. Doel daarvan is om de effectiviteit van de inslag van het grit te vergroten en daarmee het verbruik van straalgrit per m2 gereinigd oppervlak te reduceren. Eigen prototype is getest. Afstemming vervolgtraject met een leverancier is lopend. **Actie is lopend.**
- o *Onderzoeken alternatieve technische oplossingen voor real-time monitoren van de aggregaten.*
Het contact met de leverancier loopt via Arie. Hiervoor zijn nog geen goede technische oplossingen gevonden. **Weinig vorderingen op deze actie**
- o *Bij lease maatschappij mobiliteitsoplossingen inventariseren die het bezwaar van beperkte actieradius van volledig elektrische voertuigen kan wegnemen / drempel op overstap naar volledig elektrisch rijden kan verlagen.*
Bij Alphabet-lease zijn er speciale leasevormen voor elektrische leaseauto's waarin het incidenteel gebruik van een brandstof auto (vakanties) in het maandbedrag is meegenomen. Biedt wel enige voordelen i.r.t. privé gebruik maar niet voor zakelijk gebruik. Actieradius van een EV blijft het kritische punt. **Actie afgehandeld. Beperkt toepasbaar.**
- o *Bekrachtigen van het lease-beleid op voertuigen met lage emissie.*
Wordt nog besproken in het MT hoe hier in de praktijk invulling aan te geven binnen de huidige bijtellingsregels en de ontwikkelingen/haalbaarheid van volledig elektrische rijden. **Actie open.**

6. Besluiten wijzigingen

In juli 2017 is besloten om de Van der Ende Steel Protectors Group BV vanaf de eerst volgende CI-audit in november te laten her-certificeren o.b.v. de categorie 'Middelgroot bedrijf'.

Op basis van de eerste testen met een in eigen beheer ontwikkeld prototype van een straalpistool is er groen licht gegeven om dit met een leverancier verder te gaan uit te ontwikkelen. Daarbij dient dan wel een leverancier betrokken te worden die het traject technisch en wat betreft CE-certificering volledig kan en wil trekken.

7. Besluiten initiatieven

In het streven naar reductie van de CO₂-emissies neemt Van der Ende ook actief deel aan keten initiatieven. De uitwerking daarvan is beschreven in het document sector- en keteninitiatieven.

Het betreft de volgende initiatieven:

- Lidmaatschap OnderhoudNL (Fosag)
Besluit: Van der Ende blijft actief lid van OnderhoudNL. Elard schouten zit in het bestuur. I. Bangma is (formeel) nog lid van de Expertgroep CO₂-reductie. Deze werkgroep is echter nauwelijks actief. Er zal nog een jaar gekeken worden of de werkgroep toch te activeren is.
- Lidmaatschap Stichting Nederland CO₂-Neutraal.
Samenhangend met het besluit om over te gaan naar een categorie "Middelgroot bedrijf" is besloten dat Van der Ende zich zal aansluiten bij NL CO₂ Neutraal. Als afgevaardigde van Van der Ende zal Dhr. I. Bangma optreden en zitting nemen in een van de werkgroepen.

Daarnaast zijn er nog enkele eenmalige initiatieven geweest, zoals specifiek voor een aanbesteding of voor kennisuitwisseling. Ook in 2017 zal Van der Ende steeds blijven streven naar het vinden van geschikte partners om nieuwe initiatieven mee te ontplooiën.

8. Functioneren CO₂-reductiesysteem

De CO₂-prestatieladder is ingevoerd in de eerste maanden van 2011. Hiertoe is een emissie inventaris opgesteld op basis van beschikbare gegevens uit 2010. Door deze emissie inventaris is inzicht verkregen in de Carbon Footprint van Van der Ende. Op basis van dit inzicht zijn de CO₂-reductiedoelstellingen de bijbehorende maatregelen bepaald.

Berekening van de Carbon Footprint over de 1^e helft van 2017 en de trendanalyse van de totale uitstoot laat zien dat de totale uitstoot van de onderneming, los van sterke fluctuaties, door de jaren geleidelijk is gestegen. Dit is een direct gevolg van de groei van het bedrijf en aard van de projecten (type werk en periode van uitvoeren).

Kijken we naar de afzonderlijke doelstellingen en naar de afzonderlijke emissiebronnen, dan zien we dat er zeker voortgang is geboekt, zowel sinds de start met de CO₂-prestatieladder als ook in het laatste jaar. Zo is erin scope 2 geen uitstoot meer op het onderdeel elektriciteit. De uitstoot van het wagenpark is in gr/km sinds 2015 met 0,7% afgenomen en ook in 2017 nog iets verder gedaald t.o.v. het voorgaande jaar. De verwachting is dat de nieuwe doelstelling van 2,5% reductie in 2019 t.o.v. 2015 ook behaald zal worden.

De belangrijkste emissiebron blijft de uitstoot van het diesel verbruik door machines (gem. 70-80%). De keten van het gritstralen speelt daarin de voornaamste rol. Er is met zuinigere machines kwalitatief wel vooruitgang geboekt maar toch is die beperkt en door de sterke wisselingen in omvang en aard van de projecten. De alternatieven die tot nu toe zijn onderzocht, waaronder machinestrallen en UHP-waterstralen zullen niet voldoende toepasbaar zijn om de doelstelling van 12% reductie in de keten gritstralen in 2019 volledig te behalen. Of inductie reinigen en/of laser reinigen daar voldoende aan kunnen bijdragen zal in de eerste helft van 2018 moeten blijken.

In het functioneren gezien vanuit de rol die de CO₂-prestatieladder speelt in het aanbestedingstraject van projecten is de laatste 2 jaar een duidelijke verschuiving te zien. Waar enkele jaren geleden er binnen onze branche nog maar een beperkt aantal bedrijven gecertificeerd waren en slechts een enkeling op trede 5, is dit nu voor de grotere spelers gemeen goed geworden. Het onderscheidende vermogen is daarmee de laatste jaren sterk afgenomen.

Oprachtgevers stellen bovendien in hun aanbesteding steeds vaker alleen de certificering zelf als voorwaarde bij inschrijving, of zelfs alleen een ambitieniveau. Er is dan dus geen sprake van een gunningvoordeel. In die zijn functioneert de CO₂-prestatieladder niet (meer) zoals beoogd.

Het geheel overziend, de sector en keten initiatieven, bevindingen bij audits en de voorgang op maatregelen is de beoordeling van het functioneren van het CO₂-reductiesysteem als volgt:

- o De emissie-inventaris, PMC en ketenanalyses bieden een goed inzicht in de emissie bronnen en de prioriteiten en mogelijkheden om te komen tot reductie.
- o De organisatie is sinds de invoering van de CO₂-prestatieladder veel bewuster gericht op de effecten op de CO₂-uitstoot in haar beleidskeuzes. Daarnaast is Van der Ende veel actiever geworden in initiatieven om te komen tot optimalisatie en innovatie, wat niet alleen de reductie van CO₂ ten goede komt.
- o Onderscheidend vermogen bij aanbestedingen is sterk afgenomen en nog nauwelijks een drijfveer voor continu verbeteren op CO₂-reductie.
- o De drijvende kracht om de komende jaren de CO₂-uitstoot verder terug te dringen komt meer voort uit de eigen ambitie om MVO te integreren in de bedrijfsvoering en in de meerwaarde die Van der Ende ziet in voortdurende verbetering en innovatie voor de continuïteit van de onderneming op lange termijn.